

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2025/029 van 3 juni 2025

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, wat betreft de bijkomende kosten
roepnaam	(wijzigingsbesluit bijkomende kosten dienstencheques)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 2 mei 2025
trefwoorden	Rechtvaardigingsgrond; gegevensbeschermingsbeoordeling

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Zuhal Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk van 15 mei 2025, ontvangen door de VTC op 15 mei 2025;

Gelet op de behandeling op de zitting van 3 juni 2025;

Brengt op 3 juni 2025 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, wat betreft de bijkomende kosten* (hierna "het Ontwerp") wat artikel 1 betreft, aldus beperkt door de adviesvrager.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029 herbevestigt dat ‘het dienstenchequesysteem een belangrijk instrument is om zwartwerk tegen te gaan door reguliere jobs te creëren voor kortgeschoolden en om de combinatie van arbeid-privé haalbaar te maken’. Enerzijds wenst de Vlaamse Regering ‘de loon- en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulp te verbeteren om hun werk aantrekkelijk en werkbaar te houden’. Anderzijds wenst de Vlaamse Regering ‘In het belang van de transparantie tegenover de consument en de arbeidsomstandigheden van het personeel in overleg met de sector te gaan over de administratieve kosten, zonder de rendabiliteit uit het oog te verliezen’.
4. Het Ontwerp beoogt de rapportering van dienstencheque-ondernemingen over de bijkomende kosten die ze aanrekenen aan gebruikers aan het Departement WEWIS met als doel deze te kunnen registreren en het publiceren ervan te regelen. Op deze manier wenst het transparantie te bieden aan de gebruikers. Het niet naleven van de registratieplicht kan leiden tot een administratieve boete, het intrekken van de erkenningsvoorwaarde en het inhouden van de inruilwaarden voor terugbetaling van de ingediende dienstencheques.
5. De volgende bepaling van het Ontwerp heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Artikel 1.

Aan artikel 2quater, §4, eerste lid, van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 9 januari 2004 en het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023, wordt een punt 22° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“22° de onderneming verbindt zich ertoe, als ze bijkomende kosten als vermeld in artikel 6, §2, van de wet aanrekent, de gegevens over die bijkomende kosten en waarvoor deze dienen, te bezorgen aan het departement om ze te registreren en te publiceren. De kennisgeving gebeurt binnen dertig dagen nadat de bijkomende kosten aan de gebruikers worden aangerekend of binnen dertig dagen nadat de bijkomende kosten worden gewijzigd. De kennisgeving wordt conform de richtlijnen van het departement uitgevoerd.”.

Het artikel luidt dan als volgt:

Artikel 2quater.

(...)

§ 4. De bijkomende voorwaarden zoals bedoeld in artikel 2, § 2, tweede lid van de wet zijn de volgende:

- 1° de onderneming verbindt zich ertoe geen werken of diensten die worden gefinancierd met dienstencheques in onderaanneming te laten uitvoeren door een andere onderneming of instelling;*
- 2° de onderneming verbindt zich ertoe geen werknemers en klanten direct of indirect te discrimineren zoals bedoeld in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie;*
- 3° de onderneming verbindt zich tot de organisatie van een werkomgeving met billijke arbeidsvoorwaarden, -situaties, -invulling en -verhoudingen overeenkomstig de collectieve arbeidsovereenkomsten en de reglementeringen die van toepassing zijn;*
- 4° de onderneming verbindt zich ertoe geen prestaties te laten verrichten in een omgeving met onaanvaardbare risico's of gevaren voor de werknemers of in een omgeving waar de werknemers het slachtoffer zouden kunnen zijn van misbruiken of discriminatoire praktijken.*
- 5° de onderneming verbindt zich ertoe om alleen het vanaf haar erkenning bijkomend arbeidsvolume van activiteiten bedoeld in artikel 1, eerste lid, 2°, te laten betalen met dienstencheques; van deze verbintenis kan worden afgeweken bij een convenant gesloten tussen de Minister van Werk en een bedrijfssector, een groepering van erkende ondernemingen of een erkende onderneming;*
- 6° de onderneming verbindt zich ertoe geen prestaties die betaald worden met dienstencheques te laten verrichten door werknemers voor wie een vrijstelling van betaling van werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid wordt toegekend met toepassing [...] (opgeh. BVR 18 december 2020, art. 2, l: 7 februari 2021)] van artikel 99, eerste lid, van de programmawet van 30 december 1988;*
- 7° de onderneming verbindt zich ertoe geen prestaties die betaald worden met dienstencheques te laten verrichten door werknemers waarvan de tewerkstelling gefinancierd wordt met toepassing van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profitsector.*
- 8° De onderneming verbindt zich ertoe om, zonder beperking, gebruik te maken van papieren dienstencheques en*

van dienstencheques in gedematerialiseerde vorm, bedoeld in artikel 3, § 1, tweede lid;

9° de onderneming die activiteiten uitoefent in het kader van begeleid vervoer van personen met beperkte mobiliteit verbindt zich ertoe te controleren dat voor die activiteiten enkel prestaties worden geleverd ten gunste van gebruikers bedoeld in artikel 1, derde lid;

10° de onderneming verbindt zich ertoe om in het kader van de buurtwerken of -diensten alleen activiteiten uit te voeren die toegelaten zijn in de beslissing tot erkenning;

11° de onderneming verbindt zich ertoe om reeds tijdens de periode van twaalf maanden die ingaat op de ingangsdatum van de erkenning, dienstencheques voor betaling over te maken aan het uitgiftebedrijf en om na afloop van deze periode tijdens elke nieuwe periode van twaalf maanden dienstencheques voor betaling over te maken aan het uitgiftebedrijf;

12° de onderneming verbindt zich ertoe om alle wettelijke en reglementaire bepalingen voorzien in de wet en in dit besluit na te leven;

13° als een sui generis afdeling van een erkende onderneming als vermeld in artikel 12:1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 omgevormd wordt tot een zelfstandige onderneming, verbindt de onderneming zich ertoe de splitsing te laten gebeuren in overeenstemming met artikel 12:2 tot 12:10 van het voormelde wetboek;

14° de onderneming verbindt zich ertoe geen prestaties die betaald worden met dienstencheques te laten verrichten door werknemers tewerkgesteld in het kader van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

15° De onderneming verbindt zich ertoe om de registratie van de dienstencheque-activiteiten op dergelijke wijze te organiseren dat het mogelijk is exact na te gaan wat het verband is tussen de maandelijkse prestaties van elke individuele dienstencheque-werknemer, de gebruiker en de overeenkomstige dienstencheques;

16° De onderneming verbindt zich ertoe om zijn dienstencheque-werknemers als dusdanig aan te geven in de multifunctionele aangifte (DMFA);

17°. De onderneming verbindt zich ertoe om onder de bestuurders, zaakvoerders, lasthebbers of personen bevoegd om de onderneming te verbinden geen natuurlijke personen of rechtspersonen te hebben die de voorbije drie jaar bestuurder, zaakvoerder, lasthebber of persoon bevoegd om de onderneming te verbinden geweest zijn van een onderneming waarvan de erkenning werd ingetrokken met toepassing van de artikelen 2septies, 2octies en 2nonies, met uitzondering van 2nonies, § 1, c);

18° De onderneming verbindt zich ertoe dat het aantal bij de RSZ aangegeven arbeidsuren gepresteerd door werknemers met een arbeidsovereenkomst dienstencheques per kwartaal minstens gelijk is aan het aantal aan het uitgiftebedrijf voor betaling overgemaakte dienstencheques voor verrichte prestaties in dezelfde periode;

19° de onderneming verbindt zich ertoe de door het departement in uitvoering van artikel 12 gevraagde gegevens binnen de vereiste termijn aan het departement te bezorgen;

20° de onderneming verbindt zich ertoe alle bepalingen na te leven van volgende wetten en hun van toepassing zijnde uitvoeringsbesluiten:

a) de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

b) de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers;

c) de wet van 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden.

21° de onderneming verbindt zich ertoe geen prestaties die betaald worden met dienstencheques te laten verrichten door werknemers van wie de tewerkstelling niet voorafgaand aan de RSZ is gemeld conform het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

22° de onderneming verbindt zich ertoe, als ze bijkomende kosten als vermeld in artikel 6, §2, van de wet aanrekent, de gegevens over die bijkomende kosten en waarvoor deze dienen, te bezorgen aan het departement om ze te registreren en te publiceren. De kennisgeving gebeurt binnen dertig dagen nadat de bijkomende kosten aan de gebruikers worden aangerekend of binnen dertig dagen nadat de bijkomende kosten worden gewijzigd. De kennisgeving wordt conform de richtlijnen van het departement uitgevoerd.

(...)

6. De VTC gaf al advies over het ontwerp van decreet op 12 september 2023¹, waarbij de conclusie de volgende was:

¹ https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1698409925/VTC_A_W_2023_089_advies_u8skqa.pdf

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond aanpassen in de memorie (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de bewaartermijn van de persoonsgegevens verantwoorden (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

De Vlaamse Regering reageerde in de memorie daarop als volgt:

Het aanpassen van de rechtvaardigingsgrond

De VTC meent dat de gegevens uitsluitend verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang” en vraagt de rechtvaardigingsgrond “wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust” te schrappen. De artikelsgewijze toelichting in deze memorie werd in deze zin aangepast.

Een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren

Het is de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijken om na te gaan of er al dan niet een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling moet gebeuren. Er wordt een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling ingepland voor deze maatregel.

Bewaartermijn

De VTC beveelt aan om de verantwoording van de bewaartermijn verder te specificeren in de memorie van toelichting. De artikelsgewijze toelichting in deze memorie werd in deze zin aangepast.

Juistheid van gegevens

De VTC merkt op dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig worden geactualiseerd. Het ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijken hiertoe de nodige maatregelen nemen. De verwerkingsverantwoordelijke staat conform artikel 5.1, d), van de AVG in voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens en informeert de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 AVG en over hun rechten op basis van artikelen 15 tot en met 22 AVG. Dit hoeft niet in het ontwerp te worden opgenomen, aangezien het een verplichting betreft die de AVG zelf oplegt aan elke verwerkingsverantwoordelijke.

Transparantiemaatregelen uitwerken

Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het ontwerp aan te vullen met deze vermeldingen op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. Dit hoeft evenwel niet in het ontwerp te worden opgenomen, aangezien het een verplichting betreft die de AVG zelf oplegt aan elke verwerkingsverantwoordelijke. In de memorie wordt verduidelijkt hoe er aan deze verplichting wordt voldaan.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: werknemers, gebruikers, bestuurders, zaakvoerders, lasthebbers, personen die de onderneming vertegenwoordigen, voor zover dit natuurlijke personen zijn;
- en dat het minstens de volgende gegevens lijkt te betreffen: identificatiegegevens, beroepsgegevens.
8. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. De wettelijke basis van het Ontwerp is de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen, artikel 2, §2, vierde lid, en artikel 6, §2, vierde lid, die luiden als volgt:

Artikel 2.

(...)

§ 2.

(...)

De Vlaamse Regering kan bijkomende voorwaarden bepalen waaraan de onderneming moet voldoen om erkend te worden.

(...)

Artikel 6.

(...)

§2. De Vlaamse Regering kan de elementen die in de schriftelijke overeenkomst moeten voorkomen, vermeld in het derde lid, verder aanvullen, en het model van de schriftelijke overeenkomst, vermeld in het tweede lid, vaststellen.

10. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Hoofdstuk III. Verwerking van persoonsgegevens

Artikel 10.

De bevoegde dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van deze wet.

Het uitgiftebedrijf, vermeld in artikel 2, §1, 2°), van deze wet, treedt op als verwerker als vermeld in artikel 4, 8), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van deze wet.

Artikel 10/1.

De volgende categorieën van persoonsgegevens worden in het kader van de toepassing van deze wet verwerkt:

- 1° de identificatiegegevens, waaronder het INSZ-nummer, de leeftijd en het geslacht, van de werknemer;*
- 2° de tewerkstellingsgegevens en de sociaal demografische gegevens van de werknemer;*
- 3° de identificatie- en contactgegevens, waaronder het INSZ-nummer, de leeftijd en het geslacht, van de gebruiker;*
- 4° de financiële en fiscale gegevens van de gebruiker;*
- 5° de tewerkstellingsgegevens en de sociaal demografische gegevens van de gebruiker;*
- 6° het bewijsstuk dat de gebruiker mindervalide is of een mindervalide kind ten laste heeft;*
- 7° de identificatie- en contactgegevens van de erkende onderneming;*
- 8° de identificatie- en contactgegevens, waaronder het INSZ-nummer, van de bestuurders, zaakvoerders, personen die de onderneming vertegenwoordigen en andere contactpersonen van de erkende ondernemingen;*
- 9° de financiële gegevens van de erkende onderneming;*
- 10° de identificatie- en contactgegevens van de externe opleider.*

De verwerking van de gegevens, vermeld in het eerste lid, 6°, is gerechtvaardigd op grond van artikel 9, lid 2, b), van de algemene verordening gegevensbescherming.

In het kader van rapportering worden de hierboven vermelde persoonlijke kenmerken verwerkt.

Artikel 10/2.

In het kader van de taken, vermeld in deze wet, wisselt de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 10, eerste lid, de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

- 1° de identificatie- en contactgegevens, waaronder het INSZ-nummer, van de gebruiker met het Rijksregister van de natuurlijke personen;*
- 2° het vestigingsadres en het nummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen van de onderneming met de Kruispuntbank van Ondernemingen;*
- 3° de identificatiegegevens, waaronder het INSZ-nummer, tewerkstellingsgegevens en sociaal demografische gegevens van de gebruiker en de werknemer met de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;*
- 4° de identificatie- en contactgegevens van de erkende onderneming met het uitgiftebedrijf;*
- 5° de identificatie- en contactgegevens, waaronder het INSZ-nummer, evenals het statuut van de gebruiker met het uitgiftebedrijf;*
- 6° de identificatiegegevens, waaronder het INSZ-nummer, en het sociaal statuut van de gebruiker met de instellingen van sociale zekerheid en het VAPH;*
- 7° de identificatiegegevens, waaronder het INSZ-nummer, en tewerkstellingsgegevens van de werknemers met het Belgisch Statistiekbureau Statbel.*

Artikel 10/3.

Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring ervan voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de doeleinden van dit decreet met een maximale bewaartermijn die niet meer kan bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 10, eerste lid, van deze wet, behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van de voormelde persoonsgegevens.

11. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
12. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt

worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp.

13. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
14. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM², artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen³ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁴
15. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁵, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
16. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
17. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

² Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

³ Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁴ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁵ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

3. Doelbinding

18. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).

19. De volgende doeleinden worden in de memorie van het decreet vermeld:

Via de identificatiegegevens die de gebruikers bij hun inschrijving opgeven aan de uitgiftemaatschappij, wordt door de bevoegde overheid op automatische wijze via het Magdaonlineplatform geverifieerd of zij een beroep mogen doen op het Vlaamse dienstenchequesysteem en aldus Vlaamse dienstencheques mogen aanschaffen.

Daarnaast zijn deze gegevens nodig voor de koppeling van de dienstencheques aan de identificatie en tewerkstellingsgegevens van de dienstenchequewerknemers, om te controleren of de bepalingen van de dienstenchequereglementering worden nageleefd.

De identificatiegegevens van de werknemers, evenals hun tewerkstellingsgegevens, zijn dan weer noodzakelijk voor het koppelen van hun concrete prestaties in het kader van dienstencheques bij een gebruiker.

Daarnaast dienen er ook identificatiegegevens van de werknemer verwerkt te worden in het kader van de verwerking van terugbetalingsaanvragen in het kader van het opleidingsfonds dienstencheques.

Verder is ook de verwerking van identificatie-, contact- en financiële gegevens van de erkende ondernemingen, die ook een natuurlijke persoon kunnen zijn, noodzakelijk in het kader van de organisatie van het dienstenchequesysteem en het opleidingsfonds dienstencheques, de erkenning van de ondernemingen, de controle op de naleving van de regelgeving en de communicatie. Via de identificatiegegevens van de zaakvoerder, bestuurders en verantwoordelijken om de onderneming te vertegenwoordigen alsook gegevens over fiscale en sociale schulden van de FOD Financiën en de Rijksdienst voor sociale zekerheid, wordt nagegaan of de onderneming voldoet aan de voorwaarden om erkend te zijn als dienstencheque-onderneming.

Daarnaast worden de identificatie- en contactgegevens van de erkende ondernemingen en externe opleidingsverstrekkers verwerkt in het kader van de verwerking van goedkeurings- en terugbetalingsaanvragen voor opleidingen, die aan dienstenchequewerknemers worden verstrekt en waarvoor de dienstencheque-ondernemingen beschikken over een budget vanuit het Opleidingsfonds Dienstencheques.

Voor de erkende ondernemingen worden daarenboven financiële gegevens verwerkt om een (gedeeltelijke) terugbetaling van de opleidingskosten mogelijk te maken. Dit wordt verwerkt door de bevoegde dienst.

Tot slot worden een aantal persoonlijke kenmerken van de gebruikers (en de werknemer) die afgeleid worden van het INSZ-nummer dat vermeld staat op de dienstencheque, zoals leeftijd en geslacht, verwerkt voor rapporteringsdoeleinden. Daarnaast wordt door de bevoegde overheid in bepaalde gevallen ook identificatie en contactgegevens van sommige gebruikers verwerkt om na te gaan of men aanspraak maakt op een verhoogd plafond dienstencheques.

20. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
21. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

22. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

23. Het decreet bepaalt in artikel 10:

“De bevoegde dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van deze wet. Het uitgiftebedrijf, vermeld in artikel 2, §1, 2°), van deze wet, treedt op als verwerker als vermeld in artikel 4, 8), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van deze wet.”.

24. De VTC kan dit bijtreden.

25. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moet nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG, artikel 23 Kaderwet)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

26. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB aangewezen zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.

27. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

28. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.⁸

5. Minimale gegevensverwerking

29. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

30. De **categorieën betrokkenen** zijn werknemers, gebruikers, bestuurders, zaakvoerders, lasthebbers, personen die de onderneming vertegenwoordigen, voor zover dit natuurlijke personen zijn;

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

31. De **categorieën gegevens** zijn:
- de identificatiegegevens, waaronder het INSZ-nummer, de leeftijd en het geslacht, van de werknemer;
 - de tewerkstellingsgegevens van de werknemer;
 - de identificatie- en contactgegevens, waaronder het INSZ-nummer, de leeftijd en het geslacht, van de gebruiker;
 - de financiële en fiscale gegevens van de gebruiker;
 - het bewijsstuk dat de gebruiker mindervalide is of een mindervalide kind ten laste heeft; de identificatie- en contactgegevens van de erkende onderneming;
 - de identificatie- en contactgegevens, waaronder het INSZ-nummer, van de bestuurders, zaakvoerders, personen die de onderneming vertegenwoordigen en andere contactpersonen van de erkende ondernemingen; de financiële gegevens van de erkende onderneming;
32. Wat de ontvangers betreft: de bevoegde dienst die de Vlaamse Regering aanwijst.
33. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking waar gegevens over leeftijd en geslacht enkel verwerkt worden voor rapportering.
34. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor respectievelijk de toegang tot de gegevens van het Rijksregister en het gebruik van het rijksregisternummer.⁹ Bovendien kunnen bepaalde mededelingen ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG of artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid¹⁰.
35. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
36. Wat de **bewaartermijn** betreft, voorziet het decreet een bewaartermijn van 10 jaar.

In de memorie wordt dit als volgt verantwoord, na aanvulling:

Art. 10/3. Dit artikel regelt de bewaringstermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden in het kader van deze wet. De bewaringstermijn van tien jaar houdt rekening met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar en stemt ook overeen met de termijn van tien jaar die in de Vlaamse Codex overheidsfinanciën wordt gehanteerd. Na het beëindigen van een eventuele procedure is het immers nog noodzakelijk de gegevens van de betrokkene gedurende een bepaalde periode te bewaren om deze te kunnen raadplegen in het kader van vragen, verslagen en gelijkaardige procedures.

De VTC heeft daarbij geen opmerkingen.

6. Juistheid

37. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
38. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

⁹ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

¹⁰ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S. 10 september 2018) <https://dt.bosa.be/nl/ivc>

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

39. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
40. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

41. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
42. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens mogelijk delicate gegevens/bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
43. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
44. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹¹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹² die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹³ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁴.
45. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.¹⁵

¹¹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹² Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹³ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁴ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁵ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

III. BESLUIT

46. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2025-06-06 17:57:54 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

